

Věrný obraz disku

Když Windows stávkují, je dobré mít jejich zálohu. Nemusí hned přijít nová instalace - k tomu, aby byl během několika minut vyčarován čerstvý operační systém, stačí obraz diskového oddílu.

Zhroucení pevného disku, viry nebo nepozorné smazání souborů - je mnoho důvodů, proč se ještě před chvílí dobře fungující Windows náhle už nespustí. Zde existuje rychlé řešení: obraz (image) disku. Jde o jeden velký soubor vytvořený speciálním programem, pomocí něhož můžete obnovit kompletní systém se všemi programy a nastaveními. Nástroje pro tvorbu obrazů původně pocházejí z profesionální oblasti a používají je především systémoví administrátoři pro rychlé nahrávání identického softwaru na více počítačů. Aby tato výhoda mohla být poskytnuta i domácím uživatelům, mají výrobci v nabídce za příznivou cenu odnože, které primárně slouží jako jednoduché zálohovací nástroje. Z původního profesionálního charakteru už naštěstí na aktuálních verzích těchto nástrojů nic nezůstává - ovládají se jednoduše, podporují velké pevné disky, a dokonce umějí obrazy vypalovat na DVD. Také podpora sítí je integrovaná a lehce ovladatelná, což potěší domácí uživatele s malou sítí.

Rozdíl jsou především ve výbavě. Největší inovací je nyní funkce Hot Backup: dovoluje vytvořit obraz spouštěcího (boot) oddílu disku za běhu Windows. To byla ještě před několika měsíci holá utopie. Hot Backup má však tu nevýhodu, že zálohování i obnova trvají déle než pomocí obvyklé metody přes zastaralý DOS režim.

Stejně tak nová je "bezpečná zóna", v níž jsou obrazy na obnovení zcela z dosahu Windows. Vymazání nedopatřením již není možné, nástroj tím ovšem také znemožňuje přístup přes Průzkumníka a jiné souborové nástroje.

V současné době už lze tvrdit, že až na menší opravy chybiček, rychlost, podporu ještě větších pevných disků a perfektní kompatibilitu s novými vypalovačkami lze sotva co vylepšovat. Teprve až Microsoft zveřejní Windows Longhorn s novým souborovým systémem WinFS, bude to opět výzva pro vývojáře. Ani jeho podpora ale nebude představovat velký problém.

Otestovali jsme čtyři programy pro vytváření obrazů v ceně 50 až 70 eur. Test se zaměřuje především na spolehlivost, výbavu a komfort ovládání. Velkou roli ale hrají i pracovní tempo a možnost vypalování DVD. Které programy nakonec odvádějí dobrou práci a se kterými problémy musíte počítat, to se dočtete na následujících stránkách.

DRIVE IMAGE 7

Program je stejně jako předchozí verze velmi přívětivý k začátečníkům. Existuje v něm základní pohled pro nováčky a rozšířený pro uživatele, kteří si více věří. Tento nástroj prokazuje své silné stránky především při vytváření obrazu. Již po několika kliknutích myši začne Drive Image pracovat a vytvoří image soubor pomocí nové funkce Hot Backup. Podle výrobce je právě tato funkce význačným rysem programu - její pomocí se dá zálohovat i spouštěcí oddíl při běžících Windows.

V testu vše fungovalo bez problémů. Dokonce můžete dále ve Windows pracovat, ovšem se značnou ztrátou tempa. Vytváření obrazu trvalo asi deset minut to není špatná hodnota, Ghost si ale pospíší víc. Při obnovování pokulhává Drive Image s dvanácti minutami ještě více. Nejdříve je na řadě restart, přičemž CD musí být vložen v mechanice. Nezapomeňte nejprve v BIOS nastavit jako první bootovací jednotku CD-ROM! Potom se spustí Windows PE, ořezaná verze Windows, která si při načítání dává velmi načas. Pro běh programu je nutný instalovaný základ (framework) .NET, který Power Quest dodává s programem, což je potěšitelné. Windows PE však vyžadují ještě více: kdo má v počítači méně než 256 MB RAM, nemůže tento software použít. Drive Image 7 kromě toho běží již jen pod Windows XP a 2000. Jako částečnou kompenzaci přibalil výrobce navíc Drive Image 2002, který se dá využít pod Windows 9x a Me.

Rozsahu funkcí není co vytknout - uživatel nyní může obrazy vypalovat i na DVD, rozdělovat soubory, zálohovat na síťové jednotky nebo nechat vytváření obrazů spouštět plánovačem úloh. Pouze při vypalování na NEC ND-1100A došlo k problémům - jednou trval proces vypalování věčnost (deset hodin!), jednou nebylo vypáleno vůbec nic. Na záplatě se podle PowerQuestu pracuje.

TRUE IMAGE 7.0

V posledním okamžiku se k nám dostala zbrusu nová verze programu True Image. Acronis mnohé vylepšil a zabudoval nové funkce. Upoutá především přepracované ovládací prostředí. Zůstala

jednoduchá obsluha, která začátečníkům nečiní problémy. True Image umožňuje vytvoření "zabezpečeného oddílu", z něhož může program i při úplném zhroucení Windows opět obnovit disk z obrazu. Uživatel musí pouze určit, kde má ležet chráněná oblast. Přes Startup Recovery Manager, který funguje jako bootmanažer, je potom možné obraz bezpečně obnovit ve fázi před načtením systému Windows. Je-li však tato možnost aktivována, uživatel se už k této oblasti nedostane přes Průzkumníka ani jiné souborové manažery.

Integrovaná je i funkce Hot Backup, která v testu velmi dobře fungovala. Současná práce ve Windows je ale možná pouze se zřetelným poklesem výkonu. Zpětné nahrání spouštěcí oblasti disku (šest minut) šlo přesto rychleji než u Drive Image, jelikož True Image nepoužívá Windows PE, nýbrž se spustí na jádře Linuxu. Při obnovování působí rušivě, že na všechna nastavení je třeba znovu kliknout. Také při zapisování a komprimování obrazu tento nástroj ztrácí body. Potřeboval sedmnáct minut k vytvoření obrazu, komprese byla nejhorší ze všech.

Při vypalování DVD dochází k problémům, pokud před ním nebyl nainstalován žádný software pro paketové zapisování podle UDF. Jeho pomocí lze DVD naformátovat tak, aby na něj bylo možno zapisovat jako na pevný disk. Pro tento úkol je ideální program InCD (www.ahead.de) a je potěšující, že je zdarma.

DRIVE BACKUP 6.0

Zkušební uživatelé budou mít z Drive Backupu a jeho dosového nebo linuxového režimu radost - oba lze spustit z bootovatelného CD. Pro začátečníky přichází v úvahu spíše uživatelské rozhraní Windows, které sice není příliš intuitivní ve srovnání s linuxovou verzí, ale vypadá skutečně jednoduše.

Pozor: Než vytvoříte obraz, musí být aktivována volba Split image. Kromě toho musí být maximální velikost souboru omezena na 2 GB, jinak bude obraz obnoven chybně nebo vůbec. Příslušná záplata ještě v době testu nebyla k dispozici.

Pokud je však program nakrmen uvedenými nastaveními, dopadne vše dobře. Tento software zapisuje rychleji než True Image a data komprimuje stejně dobře jako Ghost a Drive Image.

Praktické: Pro případ, že Windows už vůbec nenastartují, je přiložen linuxový souborový manažer Midnight Commander. S ním máte přístup dokonce i k oddílům NTFS a můžete data zkopírovat na bezpečné místo. Další doplňky chybějí - není zde ani plánovač úloh, ani funkce Hot Backup. Obojí jsou sice funkce, které nejsou pro každého zajímavé, ale při ceně 50 eur by měly být obsaženy.

SHRNUTÍ

Perfektní nástroj pro vytváření obrazů pro mě by to byla kombinace programů Ghost, Drive Image a True Image: výkon a spolehlivost Ghostu spojená s jednoduchou obsluhou Drive Image a "bezpečnou zónou" True Image. Můj vysněný nástroj bohužel nelze koupit. V praxi je nyní Ghost nejlepším produktem - přesvědčuje spolehlivostí, vysokou rychlostí a příznivou cenou. Uživatelé, kteří chtějí rychle a bezpečně vytvářet obrazy, by tedy měli sáhnout po Ghostu.

Drive Image a True Image nabízejí ve funkci Hot Backup a plánovači úloh zajímavé vlastnosti, které přispívají ke komfortu. Až na cenu mezi nimi beztak není rozdíl. Dají se relativně jednoduše ovládat a pracují spolehlivě. Kdo se tedy nechce vzdát luxusu zálohování spouštěcího oddílu při běžících Windows, může bez obav sáhnout po Drive Image a True Image.

Drive Backup skončil na posledním místě. Tomuto nástroji chybí výbava a komfort ovládání. Svůj úkol sice zvládne, ale není tak jednoduchý jako ostatní. Co se týká ceny, leží na úrovni Ghostu a True Image, odpovídající výbava by tu tedy měla být.

Thomas Baur

JAK JSME TESTOVALI

Platformou pro test byla Windows XP Professional na systému Pentium 4 se 2,5 GHz a 256 MB RAM. Pevný disk velký 120 GB se skládal ze čtyř oddílů, souborové systémy byly FAT32 (data a obrazy) a NTFS (operační systém).

FUNKCIONALITA

Nástroje k vytváření obrazů musí podporovat alespoň souborové systémy FAT a NTFS, linuxové systémy jsou plusem. Zvláštní význam má stabilita programu a bezproblémová obnova jednoho nebo více oddílů. Další body programy získají za možnost vypálení obrazů na CD nebo DVD. Nástroje musí nabízet také různé stupně komprese a rozdělování souborů, aby mohl uživatel rozdělit obraz na více CD. Doplňky jako Hot Backup nebo plánovač úloh jsou sice postradatelné, přesto jsou i za ně body.

ERGONOMIE

Žádný výrobce nemůže očekávat, že kupující jeho softwaru jsou profesionálové. Nástroje proto musí být bez problémů ovladatelné nezkušenými uživateli. Výrobce vyžadované znalosti o oddílech a obrazech disku tedy v žádném případě nesmějí být příliš velké. Důležitá je také základní konfigurace programu. Ta musí být zvolena tak, že na konci vznikne soubor obrazu, u něhož je rychlost a kompresní faktor v rovnováze. Abychom v každém okamžiku věděli, co program dělá, očekáváme zobrazování patřičných informací. Zůstanou-li uživateli přece jen otevřené otázky, měla by být k dispozici příručka nebo přinejmenším pořádná nápověda v programu.

INSTALACE

Přirozeně by měly být podporovány všechny běžné operační systémy. Jen Windows XP a 2000 je nám příliš málo. Pokud Windows již vůbec nenastartují, je uživatel závislý na bootovatelném médiu. Očekáváme, že alespoň jedno spustitelné médium je k programu přiloženo. Dobrá je také možnost preventivně vytvořit spustitelná média.

PODPORA

Výrobci často zveřejňují aktualizace programů, které odstraňují chyby nebo přinášejí nové funkce. Pokud si jejich vydávání a instalaci program sám ohlídá, má z toho uživatel radost. Kromě toho musí být k dispozici zdroje podpory - v našich končinách, vzhledem k zahraničnímu původu programů, hlavně e-mail a web.

VÍTĚZ TESTU

Norton Ghost 2003

Nová verze značně přidala plyn a uživateli se konečně dostává i dlouho vytouženého prostředí Windows. I díky tomu je možné Ghost poprvé bez omezení doporučit pro začátečníky. Navíc je zde asistent, který provede proceduru vytváření obrazu a nikdy nedá vzniknout pochybnostem. Přesto tento nástroj nabízí mnoho i zkušeným uživatelům. Možnosti konfigurace jsou rozmanité - kdo například chce ručně nahrát ovladače pro USB nebo FireWire, může tak učinit před restartem. Ale základní konfigurace je zvolena tak dobře, že je vlastně možné začít ihned.

Zatímco jiní výrobci lákají na novou funkci Hot Backup, zůstává Ghost věren klasické technice. Jak pro vytvoření, tak pro obnovu sice Ghost přepíná stejně jako dříve do režimu DOS, ale kdo si myslí, že Hot Backup automaticky znamená větší rychlost, velmi se mylí. Ghost všem uteče. Pro systémový oddíl se 4,97 GB dat potřeboval jen sedm minut pro ukládání a pět minut pro obnovu - včetně potřebného restartu. Také komprimace nás přesvědčila: na nejvyšším stupni smáčkne Ghost data asi o 50 %. Obrazy se dají vypálit na CD nebo i na DVD. Vypalovací modul fungoval v testu bez připomínek - po 20 minutách vyjel hotový vypálený DVD z mechaniky. Vzhledem k těmto dobrým hodnotám lze pomínout, že opět chybí plánovač úloh. A také náklady na podporu při telefonických hovorech by měl Symantec stejně jako jeho konkurent PowerQuest znovu zvážit.

VÍTĚZ TESTU

CELKOVÉ HODNOCENÍ: 4

CENA / VÝKON: dobrý

CENA: cca 50 eur

INFORMACE: www.symantec.com

- + PRACUJE RYCHLE
- + INTUITIVNÍ OBSLUHA
- + VELMI STABILNÍ
- + DOBRÝ VYPALOVACÍ MODUL
- DRAHÁ PODPORA

STRATEGIE PRO UKLÁDÁNÍ SYSTÉMU TŘI KROKY K OPTIMÁLNÍMU OBRAZU

Jakkoli jednoduché jsou příslušné programy, dříve než začnete vytvářet obrazy, měli byste respektovat toto:

Nahrajte pokud možno čerstvá Windows s potřebnými programy. Aby obraz spouštěcího oddílu nebyl příliš velký, neměli byste na něm ukládat žádná další data. Nikdy neukládejte obrazy do bootovacího oddílu - při jeho zhroucení se už jinak nedostanete k záloze. Obvyklá konfigurace nových PC je špatná, protože jsou většinou osazeny jedním pevným diskem, který má jen jeden oddíl. Obraz byste navíc měli vypálit.

1. ZŘÍDIT ČISTÝ SYSTÉM

Ideální jsou nově nainstalovaná Windows.

Nahrajte jen ty programy, které potřebujete, třeba kancelářský balík, zařídte přístup k internetu a e-mailový program. Nastavte také rozlišení monitoru.

Vymažte všechny dočasné a set-up soubory, které ještě jsou na pevném disku. Když chcete existující systém zálohovat, měli byste všechny již nepotřebné programy odinstalovat. Na nových počítačích výrobci často nainstalovali nepotřebné nástroje nebo reklamu - pryč s tím.

Nyní spusťte Scandisk, abyste našli chyby souborů a pevného disku. Pomocí defragmentace se postaráte o kompaktně obsazený pevný disk.

2. ROZDĚLIT PEVNÝ DISK

Abyste mohli obrazy smysluplně ukládat, potřebujete buď druhý pevný disk, vypalovačku, nebo alespoň pevný disk rozdělený na oddíly (partitions). Také všechna ostatní data kromě Windows a potřebných programů patří na jiný oddíl. V případě 120GB disku lze doporučit například následující rozdělení:

spouštěcí oddíl s přibližně 10 GB pro Windows a instalované programy;

datový oddíl velký asi 5 GB pro dopisy, tabulky a soubory Outlooku;

oddíl image velký přibližně 15 GB pro vytvořené obrazy;

oddíl multimédií - zbývající paměťové místo pro obrázky, soubory MP3 a videa.

Rozdělení se nejlépe provede speciálními nástroji (Partition Manager www.ranish.com, free, Partition Magic www.powerquest.com). Dbejte na to, abyste oddíly pro obrazy a jiné zálohování dat formátováni v souborovém systému FAT32. Tak je zajištěno, že k těmto datům budete mít kdykoliv přístup i ze starších spouštěcích disket pro DOS.

3. ULOŽIT OBRAZ

Nyní přijde na řadu uložení image souboru. Obecně platí, že spouštěcí oddíl musí být uložen samostatně v jednom image souboru. Ostatní oddíly slučte do dalšího souboru. Využijte volbu pro vytvoření spouštěcí diskety. Pokud Windows již vůbec nenastartují, založte spouštěcí disketu, jejíž pomocí lze Windows obnovit téměř ve všech případech. Jelikož aktuální pevné disky nabízejí mnoho místa, nemusíte případně nabízenou komprimaci zapínat - zálohování a zpětné nahrání pak běží mnohem rychleji. Kromě toho použijte heslo.

Produkt	Norton Ghost 2003	Drive Image 7.01	True Image 7.0	Drive Backup 6.0
Výrobce	Symantec	PowerQuest	Acronis	Paragon Software Group
Internet	www.symantec.com	www.powerquest.com	www.acronis.com	www.drive-backup.com
Cena (cca)	50 eur	70 eur	50 eur	50 eur
Celkové hodnocení	89	85	82	73
Funkcionalita (60 %)	88	88	82	71
Ergonomie (20 %)	91	88	83	67
Instalace (10 %)	100	85	100	100
Podpora (10 %)	80	60	70	65
Cena/výkon	dobrý	uspokojivý	dobrý	uspokojivý
Shrnutí	Ghost je rychlý, dá se lehce ovládat a pracuje velmi spolehlivě.	Nástroj přívětivý k začátečníkům, s dobrou výbavou, sotva nechává nesplněná přání.	Chytré funkce v programu, jen snadnost obsluhy by mohla být o malinko lepší.	Kvůli komplikované obsluze se tento nástroj nehodí pro začátečníky.
Funkcionalita				
Podporované souborové systémy	FAT, NTFS, Linux, ReiserFS	FAT, NTFS, Linux, ReiserFS	FAT, NTFS, Linux, ReiserFS	FAT, NTFS, Linux, ReiserFS, HPFS
Obnova oddílu	bezproblémová	bezproblémová	vícero nastavení	bezproblémová

Funkce Hot Backup	–	•	•	–
Prostředí	konfigurace ve Windows, záloha a obnova přes restart	konfigurace a obrazy ve Windows, obnova startovacího oddílu přes restart	konfigurace a obrazy ve Windows, obnova startovacího oddílu přes restart	konfigurace a obrazy ve Windows, záloha/obnova startovacího oddílu přes restart
Plánovač úloh / Ochrana heslem	– / • (volitelně)	• / • (volitelně)	• / • (volitelně)	– / • (volitelně)
Rozdělování obrazů	•	•	•	•
Maximální komprese v testu	50 %	50 %	35 %	50 %
Rychlost*	7 min / 5 min	10 min / 12 min	17 min / 6 min	14 min / 8 min
Zálohování na CD/DVD	• / •	• / • (částečně problémy)	• / • (nutný ovladač UDF)	• / • (-RW kritické)
Stabilita a provoz	bez problémů	bez problémů	1 pád	obrazy vždy rozdělovat
Zvláštní funkce	průvodce vytvořením spouštěcí diskety, Norton Ghost Explorer, GDisk a Ghost Walker	Backup Image Browser, Partition Info a Partition Table Editor na CD	průvodce pro spouštěcí disk, zabezpečená oblast pro soubory obrazu, Startup Recovery Manager	průvodce vytvořením diskety, Midnight Commander, Image Explorer
Ergonomie				
Obsluha	intuitivní, mnoho možností nastavení	intuitivní, mnoho možností nastavení	intuitivní a vhodná pro začátečníky	částečně neprůhledná, DOS/Linux příliš komplikovaná
Manuál / Návod	dobrá příručka, nápověda v programu	dobrá příručka, nápověda v programu	skrovná příručka, nápověda v programu	přehledná příručka, nápověda v programu
Technické znalosti nutné	v malé míře	v malé míře	v malé míře	předchozí znalosti nutné
Informace o akci	zobrazení pokroku	zobrazení pokroku	zobrazení pokroku	zobrazení pokroku
Základní konfigurace	dobrá, komprimace není max.	dobrá, komprimace není max.	dobrá, komprimace není max.	dobrá, komprimace není max.
Instalace				
Obecný průběh	bez problémů	bez problémů, min. 256 MB RAM a .NET Framework	bez problémů	bez problémů
Podporované operační systémy	Win 98/Me/2000/XP/NT4 (SP6a)	Win 2000 (SP2)/XP (Drive Image 2002 přiložen)	Win 9x/Me/2000/XP/NT	Win 9x/Me/2000/XP/NT
Bootovací disketa obsažena / lze vytvořit	– / •	– / jen CD	– / •	– / •
Podpora				
Druh	telefon (29 eur), web	e-mail, telefon (30 eur), web, fax	e-mail, telefon (0,62 €/min), web	e-mail, web, Answer Wizard
Funkce update	live update, aktualizace zdarma	jen odkaz, aktualizace zdarma	jen odkaz, aktualizace zdarma	jen odkaz, aktualizace zdarma

* (Obraz/obnova pro 4,97 GB)